

OCKELBO KOMMUN
Revisorerna

Utbildnings- och kulturnämnden
Kommunfullmäktige (för kännedom)

23 november 2012

Granskning av utbildnings- och kulturnämndens styrning och uppföljning av förskolans verksamhet

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Ockelbo kommun genomfört en granskning av utbildnings- och kulturnämndens (UKN) styrning och uppföljning av förskoleverksamheten avseende fördelning av resurser och framtidsplanering så att det stödjer arbetet med att tillgodose både platsbehov och kvalitetskrav. Granskningen skulle även ge svar på om UKN genomfört sin tillsynsplikt av de förskolor som drivs av annan än kommunen.

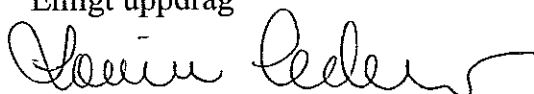
Våra bedömningar efter genomförd granskning är

- att uppföljning och rapportering till UKN sker på ett i huvudsak tillfredsställande sätt
- att den resursfördelningsmodell som idag används inom förskolan inte fullt ut stödjer att resurser fördelas efter barnens behov
- att det sker ett tillfredsställande arbete med prognoser över befolkningsutvecklingen och det finns en medvetenhet om att prognoserna är den bästa möjliga gissningen om framtiden och inga absoluta fakta. Prognoserna upplevs också utgöra en god utgångspunkt i bedömningen av lokal- och platsbehov.
- att prognosarbetet bör dokumenteras i större omfattning än vad som idag sker
- att kommunen behöver ta fram en strategi för hur de ska hantera en ökad respektive minskad efterfrågan av barnomsorg
- att kommunen vid granskningstillfället hade genomfört sin tillsynsplikt
- att UKN bör diskutera om tillsynen av fristående förskolor behöver beaktas i nämndens internkontrollplan

Revisorerna har beslutat

att godkänna granskningsrapporten och
att överlämna granskningsrapporten till utbildnings- och kulturnäm-
nden för beaktande samt
att överlämna granskningsrapporten till kommunfullmäktige för kän-
edom.

Enligt uppdrag



Louise Cedemar, biträde
PwC

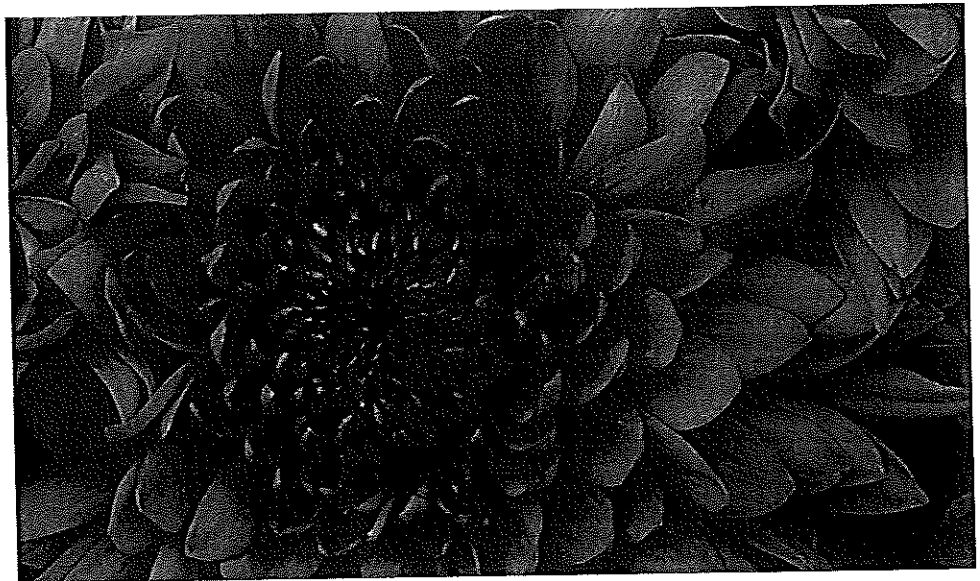
Revisionsrapport

Granskning av utbildnings- och kulturnämndens styrning och uppföljning av förskolans verksamhet

Ockelbo kommun

*Louise Cedemar
Hanna Franck Larsson*

Oktober 2012



Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning	3
2.1	Bakgrund	3
2.2	Uppdrag och revisionsfrågor	3
2.3	Metod	4
3	Förskolans organisation	5
4	Granskningsresultat	6
4.1	Uppföljning och rapportering till nämnden	6
4.2	Finns en ändamålsenlig resursfördelningsmodell?	7
4.3	Finns en ändamålsenlig framtidsplanering med prognoser?	8
4.4	Utövar nämnden sin tillsynsplikt på ett tillfredsställande sätt?	11

1 Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Ockelbo kommun genomfört en granskning av utbildnings- och kulturnämndens (UKN) styrning och uppföljning av förskoleverksamheten avseende fördelning av resurser och framtidsplanering så att det stödjer arbetet med att tillgodose både platsbehov och kvalitetskrav. Granskningen skulle även ge svar på om UKN genomfört sin tillsynsplikt av de förskolor som drivs av annan än kommunen.

Vår bedömning efter genomförd granskning är

- att uppföljning och rapportering till UKN sker på ett i huvudsak tillfredsställande sätt. UKN bör uppmärksamma förskolechefernas önskemål om en utökad dialog om verksamheten.
- att den resursfördelningsmodell som idag används inom förskolan inte fullt ut stödjer att resurser fördelas efter barnens behov. Vi bedömer att den resursfördelningsmodell som tillämpas kan förbättras avseende en mer flexibel fördelning av resurser som stödjer utgångspunkten att ge barnen likvärdiga förutsättningar.
- att det sker ett tillfredsställande arbete med prognoser över befolkningsutvecklingen och det finns en medvetenhet om att prognoserna är den bästa möjliga gissningen om framtiden och inga absoluta fakta. Prognoserna upplevs också utgöra en god utgångspunkt i bedömningen av lokal- och platsbehov.
- att prognosarbetet bör dokumenteras i större omfattning än vad som idag sker.
- att vid granskningstillfället kunde kommunen erbjuda plats i förskolan inom fyra månader och det finns även en strävan att erbjuda plats så nära barnets hem som möjligt.
- att kommunen behöver ta fram en strategi för hur de ska hantera en ökad respektive minskad efterfrågan av barnomsorg.
- att kommunen vid granskningstillfället hade genomfört sin tillsynsplikt.
- att UKN bör diskutera om tillsynen av fristående förskolor behöver beaktas i nämndens internkontrollplan.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Den nya skollagen (2010:800, 8 kap) poängterar att förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt ge en trygg omsorg. Vidare betonas att barngrupperna ska ha en lämplig sammansättning och storlek och att barnen även i övrigt erbjuds en god miljö. Efter anmält önskemål ska kommunen erbjuda plats i förskolan inom fyra månader så nära barnets hem som möjligt, om rätt till plats föreligger. Skälig hänsyn ska tas till vårdnadshavares önskemål.

Förskolans verksamhet möter många utmaningar. Från nationell nivå skärps kraven på pedagogisk verksamhet och måluppfyllelse. Från och med 1 juli gäller en ny läroplan för förskolan (Lpfö 98, rev 2010). Från kommuninvånare ställs krav på service i form av platser och öppettider. Enskilt bedriven verksamhet kan förändra planeringsförutsättningarna. Barnomsorgsavgiften infördes 1 juli 2009 och allmän förskola för treåringar 2010. Det är ofta svårt att rekrytera förskollärare samtidigt som dessa genom ny skollag och läroplan ges ett särskilt ansvar. Förskolelyftet för kompetensutveckling startade hösten 2009. För alla kommuner gäller kravet på god ekonomisk hushållning.

Skolverket uppmanade i sin Lägesbedömning 2008 kommunerna att ha beredskap för att erbjuda plats i förskolan, så att tillfälliga lösningar kan undvikas. 2009 konstaterade Skolverket att var tredje kommun saknade en aktuell prognos över tillgång och efterfrågan. I mars 2011 redovisar Skolverket att antalet stora grupper i förskolan (på nationell nivå) har ökat jämfört med 2010. Skolverket uttalar oro för denna utveckling och menar att barngruppernas storlek och sammansättning är viktiga kvalitetsfaktorer.

2.2 Uppdrag och revisionsfrågor

Ockelbo kommuns revisorer har utifrån genomförd risk- och väsentlighetsanalys givit PwC i uppdrag att granska utbildnings- och kulturnämndens styrning och uppföljning av förskolan.

Granskningen har utgått ifrån följande revisionsfråga:

Är utbildnings- och kulturnämndens styrning och uppföljning av förskoleverksamheten tillfredsställande avseende fördelning av resurser och framtidsplanering så att det stödjer arbetet med att tillgodose både platsbehov och kvalitetskrav?

Kontrollmål

- Finns det en ändamålsenlig resursfördelningsmodell som stödjer arbetet med att tillgodose både platsbehov och kvalitetskrav?
- Finns det en ändamålsenlig framtidsplanering med prognoser vad gäller platsbehov, kompetensförsörjning, kompetensutveckling och lokalbehov?
- Utövar nämnden sin tillsynsplikt av de förskolor som drivs av annan än kommunen på ett tillfredsställande sätt?

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom intervjuer med

- utbildnings- och kulturnämndens presidium
- förvaltningschef/skolchef utbildnings- och kulturförvaltningen
- förvaltningsekonom
- barnomsorgshandläggare
- förskolechef för förskolor i byarna
- förskolechef för centrala förskolor

Vi har även tagit del av följande dokumentation

- Läroplan för förskolan Lpfö 98
- Riktlinjer och checklista för tillsyn av fristående förskolor i Ockelbo kommun
- Statistik över ekonomi
- Statistik över placerade barn m.m.
- Delårsbokslut
- Resurstilldelning förskolor
- Hållbar förskola
- Språktåget
- Maxtaxa och riktlinjer för barnomsorg

3 Förskolans organisation

Ockelbo kommun har två förskolor i centrala Ockelbo och tre byförskolor i Jädraås, Åmot och Lingbo. Dessutom finns i kommunen två privata förskolor – föräldrakooperativet "Svalan" i Åbyggeby och friförskolan "Lilla Jag" i Ockelbo.

Övergripande ansvarig tjänsteman för förskolans verksamhet är utbildnings- och kulturchefen som ansvarar för förskolan, grundskolan, kulturverksamheten m.m. Inom förskoleverksamheten finns två förskolechefer.

Den ena förskolechefen ansvarar för de centrala förskolorna, Stenhuggaren och Wij samt den öppna förskolan. Stenhuggarens förskola ligger i norra delen av Ockelbo och har fem avdelningar. Av avdelningarna är tre för barn i åldrarna 1-3 år och två för barn i åldrarna 4-5 år. Wij förskola ligger i södra delen av Ockelbo och har fem avdelningar. Tre av avdelningarna ligger samlad och två avdelningar, Mumin (1-3 år) och Smultronet (1-3 år), är fristående avdelningar belägna i ett bostadsområde (lägenheter) i närheten av förskolan. De två fristående avdelningarna har extra personalresurser (som även arbetar i barngruppen) utifrån att de gör frukost och mellanmål samt hanterar disken själva. De andra tre avdelningarna är två avdelningar för barn i åldrarna 4-5 år och en avdelning för barn i åldrarna 1-3 år.

Den andra förskolechefen ansvarar för byförskolorna, Jädraås, Åmot och Lingbo samt elevhälsan. Byförskolorna har endast en avdelning vardera med barn i åldrarna 1-5 år.

I tabellen nedan visas antal platser per förskola enligt budget samt antal placerade barn per augusti 2012.

	Platser enligt budget 2012	Placerade barn per 31/8-12	Antal 15-timmarsbarn ¹
Stenhuggarens förskola	86	66	16
Wij förskola	86	68	5
Jädraås förskola	11	11	0
Åmot förskola	20	16	5
Lingbo förskola	19	22	3
Totalt	222	183	29

Inom förskoleverksamheten finns även en barnomsorgshandläggare som arbetar med ansökningar av barnomsorg, prognoser m.m.

¹ För 3-5 åringar erbjuds "allmän förskola" 15 tim/vecka och barn 1-2 år, som inte omfattas av allmän förskola, till arbetslös förälder och barn till förälder som är hemma med yngre syskon har rätt till 15 tim/vecka. För 15-timmarsbarn räknas en hel plats i förskolan.

Inom förvaltningen finns en förvaltningsekonom.

4 Granskningsresultat

4.1 Uppföljning och rapportering till nämnden

Förvaltningsekonomerna arbetar bland annat med uppföljning av förskolans ekonomi och antal barn i förskolan (per april och oktober). Förvaltningsekonomerna utgör även stöd i budgetprocessen och till utbildnings- och kulturchef samt förskolechefer och rektorer.

Från och med 2012 har kommunen ett nytt arbetssätt där varje förskolechef och rektor ska följa sin egen verksamhets ekonomi genom olika rapporter. Tanken är att respektive förskolechef ska gå in i systemet och titta på verksamhetens utfall månadsvis. Utifrån resultat skall förskolechefen sedan kontakta ekonomen och lämna kommentarer till utfallet inför nämndens månadsuppföljning.

Arbetet med den egna uppföljningen uppges dock inte fungera optimalt. Vid intervjuer framkommer att arbetssättet bör kompletteras med en tydlig planering av verksamheten som förskolecheferna kan göra uppföljning emot. Ett ökat stöd från förvaltningsekonomerna i detta efterfrågas.

Utbildnings- och kulturnämnden får rapporter kring förskolans ekonomiska resultat månadsvis.

I delårsbokslutet 2012 uppvisade utbildnings- och kulturnämnden ett underskott där större delen ligger inom grundskolan. Förskolan prognostiserar ett underskott per helår om 910 tkr vilket nämndens presidium upplever sig haft kännedom sedan tidigare. Underskottet hänförs till lägre intäkter då fler barn än beräknad har valt en privat förskola och ökade kostnader för interkommunal ersättning samt bidrag till fristående förskolor.

Utbildnings- och kulturnämnden har vid flera tillfällen fått information från tjänstemännen om den tidigare problematiken kring kösituationen och nuvarande problematik kring placeringen av barn.

I granskningen framkommer att det från förskolecheferna önskas en utökad dialog med nämnden kring mål, verksamhet etc.

Kommentarer och bedömning:

Vi kan konstatera att det införts ett utökad stöd för att förskolans ekonomi ska kunna följas på olika nivåer vilket är positivt. Dock bör det säkerställas att uppföljningen sker som tänkt så att rapportering blir rättvisande och ett stöd till styrning av verksamheten.

Utifrån det som framkommit i granskningen är vår bedömning att uppföljning och rapportering till nämnden sker på ett i huvudsak tillfredsställande sätt. Nämnden bör uppmärksamma förskolechefernas önskemål om en utökad dialog om verksamheten.

4.2 Finns en ändamålsenlig resursfördelningsmodell?

Förskolan har en ny resursfördelningsmodell sedan 2011.

Tidigare utgick resurserna ifrån samma modell som används i skolan, ett nyckeltal som är personal per 100 barn. I den nya resursfördelningsmodellen sker fördelningen av resurser till förskolorna utifrån ett fast nyckeltal. Fördelningen är 3,0 tjänster per avdelning till förskolor med flera avdelningar. Till förskolor med endast en avdelning fördelas 3,5 tjänst per avdelning och då ingår kökstjänst för personalen. Vikariatjänster ingår i det fasta nyckeltalet. Modellen tar inte hänsyn till exempelvis socioekonomiska faktorer. Barnantalet per avdelning kan variera utifrån ålder, vistelsetid och särskilda behov. Förskolecheferna styr placeringarna. I byarna där det bara är en avdelning har förskolechefen anpassat personalresursen under perioder då barnantalet varit extra lågt eller högt.

I resursfördelningsmodellen finns även ett övrigt anslag (1350 kr/barn) som ska täcka allt utom kostnader för personal, hyra och kost. Detta anslag skall användas för exempelvis administration och kompetensutveckling.

Förskolan har 100 tkr avsatta för tolk och kostnader exempelvis kopplade till modersmålsstöd för flyktingbarn.

Resurserna för särskilt stöd fördelas en gång per termin mellan grundskolan och förskolan. Särskilt stöd, i form av assistenter, är 3,15 tjänster inom förskolan för 2012. Utöver detta har förskolan tillgång till två specialpedagoger med olika kompetens (bland annat tal- och språk) som arbetar inom Elevhälsan. Omfattningen av denna resurs är inte specificerad. I intervjuerna framhålls att det under året funnits behov av specialpedagogresurserna inom grundskolan varför förskolan inte har kunnat nyttja dem i önskad grad.

Under året har förskolecheferna planerat in handledning av en specialpedagog till arbetslagen (en gång per månad) som ett extra stöd. Detta uppges dock inte ha fungerat fullt ut då behovet av specialpedagoger i verksamheten varit stor.

Kommunen har sedan tidigare låtit personal gå en kurs kring barn med neuropsykiatrisk problematik i Sandviken. Under 2012 har ett arbetslag från förskolan gått kursen.

Vid intervjuer framkommer att den resursfördelningsmodell som tillämpas kan förbättras bland annat avseende flexibilitet och möjligheter vid utökade barngrupper. En komplettering av modellen med en extra pott vikarier framhålls som önskvärt.

Per augusti 2012 var 183 barn placerade inom den kommunala förskolan att jämföra med 217 barn per april 2012.

I dagsläget uppges kösituationen vara under kontroll och kommunen kan tillgodose behovet av platser överlag. Vissa förskolor uppges ha ett högre tryck och förvaltningen arbetar för att barnen ska få gå i förskola i närheten av hemmet.

Under 2011 hade förskolan problem med för lite förskoleplatser då trycket på dessa ökade inom kommunen. Problemet löstes bland annat med ökade barngrupper inom kommunala förskolor men även genom öppnandet av en fristående förskola i kommunen.

Intag görs löpande under året, men budgeten står fast. Intaget uppges öka framför allt under våren. Vid inskolning av barn krävs oftast mer personalresurser vilket skall ingå i befintlig budget. Dock kan förskolecheferna disponera budget som de vill under året, dvs de kan använda större del av budgeten under våren och mindre under hösten för att anpassa verksamheten.

Ett orosmoment som framkommit i granskningen är förskolornas möjligheter vid mottagande av flyktingbarn. Samarbetet med integrationsenheten framhålls som god men beskedet om inskolning av flyktingbarn kommer ofta med kort varsel.

Kommentarer och bedömning:

Enligt förskolans läroplan ska verksamheten utgå ifrån en helhetssyn på barnet och barnets behov och att barn som behöver mer stöd och stimulans skall få detta stöd för utvecklas så långt som möjligt. Förskolechefen har enligt läroplanen ett särskilt ansvar att verksamheten utformas så att barn får det särskilda stöd, den hjälp och de utmaningar som de behöver.

Vår bedömning är att den resursfördelningsmodell som idag används inom förskolan inte fullt ut stödjer att resurser fördelas efter barnens behov. Vi bedömer att den resursfördelningsmodell som tillämpas kan förbättras avseende en mer flexibel fördelning av resurser som stödjer utgångspunkten att ge barnen likvärdiga förutsättningar.

4.3 Finns en ändamålsenlig framtidsplanering med prognoser?

Platsbehov

Kommunen arbetar med prognoser över barnkullarna bland annat utifrån befolkningsregistret. Barnomsorgshandläggaren följer befolkningsregistret veckovis.

Utöver befolkningsregistret tar barnomsorgshandläggaren regelbundet fram statistik över barnkullarna. I statistiken ingår även antalet födda barn. Statistik om antal gravida hanteras för sig och det är en av förskolecheferna som hämtar uppgifterna från BVC. Denna statistik säger dock inget om när föräldrarna kommer att ansöka om barnomsorg.

Barnomsorgshandläggaren hanterar samtliga ansökningar till den kommunala förskolan. De fristående förskolorna har egna köer. Det finns inget som hindrar att stå i båda köerna samtidigt. Uppföljning av kön till den kommunala förskolan hanteras av barnomsorgshandläggaren.

Vid granskningstillfället framhålls att kommunen klarar kravet på placering inom 4 månader från ansökningsdatum. Överlag klarar kommunen att placera barnen på önskad förskola men vissa problem finns i Lingbo där trycket ökat under det senaste året.

Under 2011 ökade antalet barn i barngrupperna inom förskolan på grund av ökade ansökningar av barnomsorg. I och med öppnandet av en fristående förskola klarade kommunen att ta hand om alla barn som ansökt om barnomsorg. I intervjuer framkommer att våren 2012 var den första utan ökade barngrupper på länge. Under hösten 2012 uppges trycket ha minskat ytterligare och att det totalt sett är ca en avdelning tom i kommunen. Lingbo förskola har dock fortsatt problem med många barn i gruppen.

Vid intervjuer upplevs inte behovet av platser som ett problem, men det saknas en beredskap för hantering av en eventuell nedläggning av en privatdriven förskola inom kommunen.

Det finns ingen strategisk plan för hantering av en ökad respektive minskad efterfrågan på barnomsorg. Vid ökad efterfrågan hanteras detta genom utökning av barngrupperna.

I granskningen framkommer att det finns en stor flexibilitet i mottagandet av barn med begränsad vistelsetid (15-timmarsbarn).

Lokalbehov

Statusen på lokalerna framhålls som varierande. Två av byförskolorna uppges inte ha ändamålsenliga lokaler utan vara i behov av översyn. Gällande förskoleverksamheten som bedrivs i lägenheter (Mumin och Smultronet) framhålls till viss del inte vara ändamålsenliga med trånga ytor och små utegårdar. Även dessa verksamheter anses vara i behov av översyn.

I granskningen har framkommit att hantering av eventuell renovering av befintliga lokaler och framtida lokalbehov avvaktas skolutredningen². Förskolan har inte ingått i skolutredningen men vid intervjuerna framhålls att resultatet av denna troligtvis kommer att påverka förskolans framtidsplanering.

Utbildnings- och kultur nämnden äger inga egna lokaler.

² Ockelbo kommun genomförde under 2011 en översyn av skolorna i syfte att ta fram underlag för beslut om organisation och åldersindelning för skolenheterna i kommunen. Bakgrunden till översynen var bland annat att skolresultat behövde förbättras, att den nya skollagen ställer nya krav och arbetsmiljön. Beslut i skolutredningen kommer att ske i utbildnings- och kultur nämnden, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige under hösten 2012.

Kompetensförsörjning

Det har genomförts en kartläggning av åldersstrukturen inom förvaltningen. Vid intervjuerna framkommer att kommunen har en äldre kår inom förskolan vilket är ett orosmoment för framtiden.

Möjligheterna till nyrekrytering framhålls vid intervjuerna som en utmaning för Ockelbo kommun. Det är inte helt enkelt att "locka" personer med rätt kompetens till en liten kommun.

Personalen inom förskolan tillhör inte respektive förskola utan tillhör Ockelbo kommun. Förskolecheferna samordnar personal främst inom sitt eget rektorsområde men kan även låna ut personal mellan rektorsområden.

Kompetensutveckling

Ansvar för personalens kompetensutveckling ligger enligt delegationsordningen på förskolecheferna. Delegationsordningen uppges vara uppdaterad i augusti 2011 i samband med kraven i den nya skollagen.

I den genomförda kartläggningen ingick även en översyn över förskolepersonalens utbildningsnivåer och framtida önskemål kring fortbildning. Någon analys av kartläggningen hade dock inte hunnit genomföras vid granskningen.

Av personalen inom förskolans verksamhet uppgår antalet förskolelärare till 61 %. Utbildnings- och kultur nämnden har i en samverksansöverenskommelse med UKSAM beslutat att det i varje barngrupp ska finnas två förskolelärare och en barnskötare. Skollagen anger endast att förskolelärare måste finnas, men specificerar inget antal.

Inom förskolan pågår projektet "*Hållbar förskola*" där Ockelbo kommun deltar tillsammans med Högskolan i Gävle och ett antal grannkommuner. Projektet är en form av nätverk där kommunerna behandlar frågor för kompetenshöjande insatser för förskollärare och praxisnära forskning. Fortbildning sker vid träffar 2-3 gånger per termin på högskolan. Från Ockelbo kommun deltar ca 13 personer vilket är en förskollärare från varje avdelning.

Ett annat projekt som pågår inom förskolan är "*Språktåget*". Språktåget är kopplat till ett projekt som bedrivs inom grundskolan kring läs och skriv.

Inget av de ovan nämnda projekten är kopplade till statliga bidrag. Till språktåget har förskolan fått del av kommunala kvalitetspengar för att driva projektet.

En av förskolecheferna ansvarar för förskolelyftet som pågår fram till 2014. Enligt förskolecheferna är det endast en person som blivit antagen ifrån Ockelbo kommun.

Kommentarer och bedömning:

Vi kan konstatera att vid granskningstillfället kunde kommunen erbjuda plats i förskolan inom fyra månader och det finns även en strävan att erbjuda plats så nära barnets hem som möjligt.

Vidare är vår bedömning att det sker ett tillfredsställande arbete med prognoser över befolkningsutvecklingen och det finns en medvetenhet om att prognoserna är den bästa möjliga gissningen om framtiden och inga absoluta fakta. Prognoserna upplevs också utgöra en god utgångspunkt i bedömningen av lokal- och platsbehov. Vår bedömning är att prognosarbetet bör dokumenteras i större omfattning än vad som idag sker.

Vi ser positivt på att det genomförts en kartläggning av både åldersstruktur och utbildningsnivåer inom förskolans organisation. Denna kartläggning bedömer vi vara ett gott stöd till strategiska beslut gällande rekrytering och kompetensutveckling.

Vad gäller förskolans lokaler är det viktigt att nämnden ser över lokalerna och tar fram en plan för framtiden för att säkerställa att verksamheten bedrivs i ändamålsenliga lokaler. Långsiktighet är en väsentlig del i framtidsplaneringen. Vi är här dock medvetna om att det har genomförts en skolutredning av grundskolans verksamhet och organisation och att beslut kring detta även kan komma att påverka förskolans organisering.

Skollagen betonar att barngrupperna ska ha en lämplig sammansättning och storlek. Granskningen visar att kommunen hittills hanterat en ökad efterfrågan på platser i förskolan med att utöka barngrupperna. Granskningen visar även att vid ett tillfälle när efterfrågan av barnomsorg var stor i kommunen kunde detta lösas på ett bra sätt på grund av att en fristående förskola startades. Mot bakgrund av detta är vår bedömning att kommunen behöver ta fram en strategi för hur de ska hantera en ökad respektive minskad efterfrågan av barnomsorg, vid t ex nedläggning eller uppstart av en fristående förskola.

4.4 Utövar nämnden sin tillsynsplikt på ett tillfredsställande sätt?

Kommunens ansvar kring tillsyn av fristående förskolor regleras i skollagen 26 kap. Enligt skollagen avses med tillsyn att kontrollera om verksamheten som granskas uppfyller de krav som följer av lagar och andra föreskrifter. I tillsynen ingår även att besluta om eventuella åtgärder som behövs för att den huvudman som bedriver verksamheten ska rätta till fel som upptäcks vid granskningen. I skollagen regleras inte hur ofta tillsyn ska ske.

Kommunen har upprättat en rutin för tillsyn av fristående förskolor, ”*Riktlinjer och checklista för tillsyn av fristående förskolor i Ockelbo kommun*”. Riktlinjen har utarbetats av utbildnings- och kulturchefen.

Riktlinjen fastställer att tillsynen hos fristående förskola skall ske i april. Tillsynen genomförs av förvaltningschef samt förskolechef/er. Vid tillsynen skall bland annat

granskas om verksamheten bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, att verksamheten utför det pedagogiska uppdraget enligt styrdokumentet, verksamhetens personal och att lokalerna är ändamålsenliga.

I riktlinjen fastställs att kommunen även skall ha ett årligt möte med fristående huvudmän. Mötet skall äga rum i oktober och kommunen skall vara sammankallande. Från kommunens sida deltar förvaltningschef, förskolechefer samt vid behov även ekonom och barnomsorgshandläggare. Vid mötet skall ske ett informationsutbyte, diskussion av aktuella frågor, genomgång av nyheter i lagstiftning m.m. Respektive förskola ska även redovisa bland annat systematiskt kvalitetsarbete, barngruppernas storlek, köhantering, barns behov av särskilt stöd m.m.

Tillsyn av föräldrakooperativet "Svalan" och den fristående förskolan "Lilla jag" har skett i oktober 2012.

Kommentarer och bedömning:

Det är positivt att dokumenterade riktlinjer för tillsyn av fristående förskolor har tagits fram.

Kommunen hade vid granskningstillfället genomfört sin tillsynsplikt.

Utbildnings- och kultur nämnden bör diskutera om tillsynen av fristående förskolor behöver beaktas i nämndens internkontrollplan.

2012-11-05



Louise Cedemar
Projektledare och uppdragsledare